

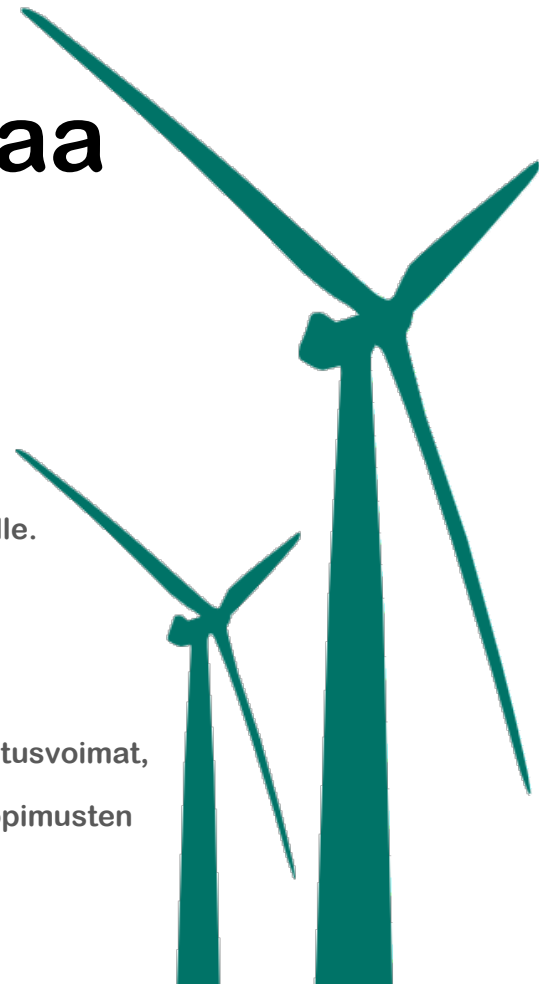
Kaavoitus ja alueidenkäytön suunnittelu.

Maankäytön ajankohtaiset aiheet
5.10.2022

Juho Ikonen

Tuuli- ja aurinkovoimaa

- Tarve uusiutuvalle energialle
 - Fit-for-55
 - Suomi hiilineutraalius 2035
- Tuulivoimaa toiminnassa 3 257 MW (tuotanto 8,06 TWh) (31.12.2021)
 - 10 % Suomen sähkönkulutuksesta ja 12 % tuotannosta
 - Hankkeet täysin markkinavetoisia syöttötariffin täyttymisen 2017 jälkeen
 - Suunnittelussa ja rakenteilla hankkeita 44 466 MW maalle + 9 905 MW merelle.
- Aurinkovoimaa toiminnassa 3 95 MW (0,4% tuotannosta)
- Vaikutuksia
 - Maaseudulle vuokratuloja. Sopimuksissa valtavia eroja.
 - Maankäytön yhteensovittamiselle haasteita; sosiaaliset vaikutukset, Puolustusvoimat, porotalous, matkailu
 - Valtavasti maanomistajien yhteydenottoja, tuulivoimatilaisuuksia, vuokrasopimusten läpikäyntiä
 - MTK:n resurssit eivät riitä jokaiseen hankkeeseen puuttumiseen



Maanomistajat päättävät, vai päättävätkö?

Tuulivoimakeskustelua ohjaavat trendit

Korvausalueet → linnut ja lepakot → purkuvakuudet → liityntäjohtot → sijainninohjaus

Tuulivoimahanke on lähtökohtaisesti vieras

Hankkeen kannattajat ja vastustajat

Hankkeen epävarmuudet eivät ole tuttuja

Vain 20% hankkeista toteutuu

Sopimukset pitää tehdä, vaikka hankkeesta ei tiedetä juuri mitään

Neuvottelut koetaan haastaviksi, jos maanomistajat eivät järjestäydy keskenään

Aina on niitä, jotka allekirjoittavat ensimmäisen tarjotun sopimuksen

Hankkeet koetaan liityntäjohtojen ja muun infran osalta epätasa-arvoisiksi

Sopimuksissa on huomattavia eroja vuokran jakautumisesta sekä määräytymisperusteista

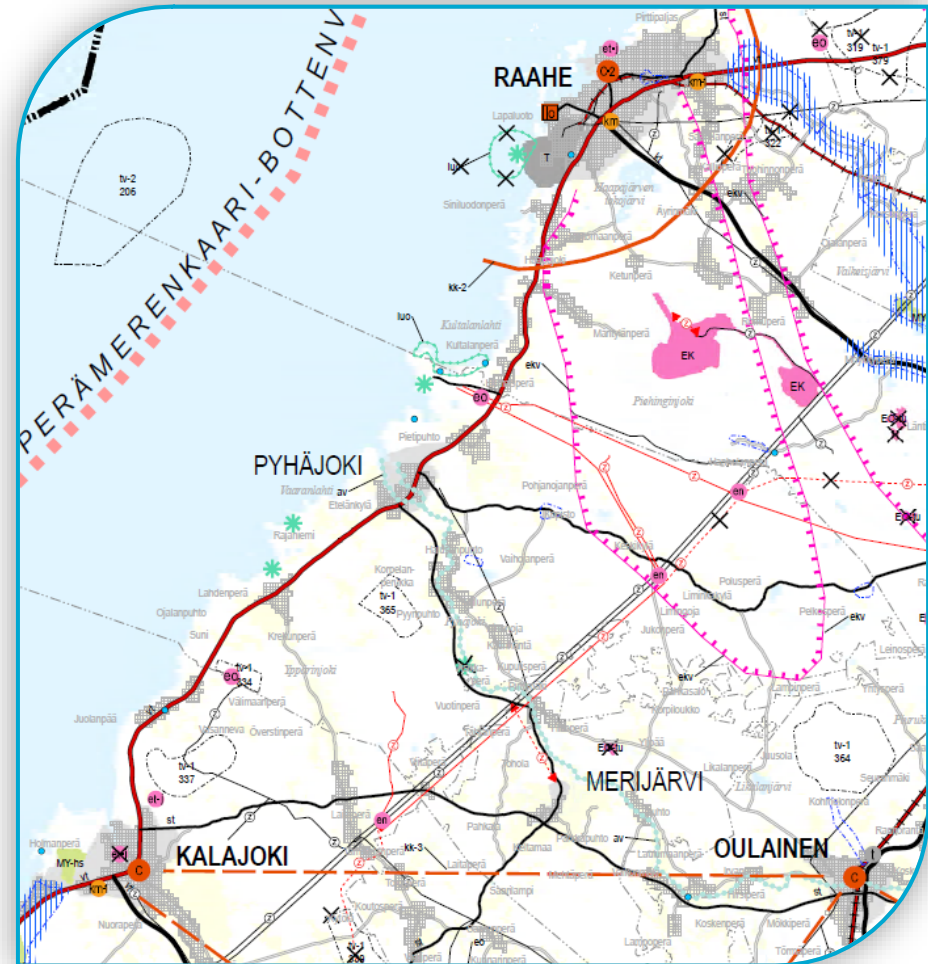
Kuntien merkitys neuvottelutukena on kasvanut

Hankkeen laadullisia tekijöitä on sisällytetty kaava-aloiteoikeuteen.



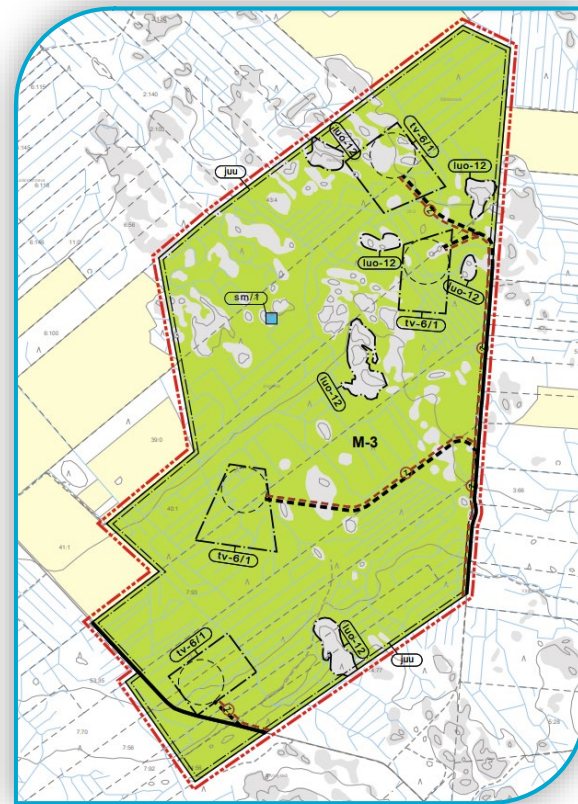
Maakuntakaavoitus

- Yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä maakunnassa tai sen osa-alueella.
 - Osoitetaan valtakunnallisia, maakunnallisia, seudullisia ja ylikunnallisia alueidenkäyttötarpeita.
 - Ohjaa yksityiskohtaisempaa kaavoitusta
- Ohjaa sekä ottaa kantaa suurempiin, seudullisiin vaikutuksiin omaaviin tuulivoimahankkeisiin ja niiden sijoittumisen soveltuvuuteen alueidenkäytön maakunnallisesta näkökulmasta.
 - osoittaa tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvat alueet
 - Seudullinen vaikutus = vähintään 8-10 voimalaa
- Huomioidaan mm.
 - Maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet
 - Maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt
 - Suojelualueet



Kaavoitus kuntatasolla

- Kunnalla on vastuu osoittaa tuulivoimalle soveltuvat alueet sekä myöskin ne alueet, joille tuulivoimaa ei haluta.
 - Aloitteellisuus joko kunnalta, maanomistajilta tai tuulivoimahankevetäjältä
 - Kuinka suuri vuokrasopimusten peitto alueella vaaditaan ennen kaavoitusaloitteen hyväksymistä
- Hankevetoinen kaava
 - Vuokrasopimuksilla merkitystä
 - Rajoitetaan muuta maankäyttöä ja rakentamista
 - Tarkkana: Kaava-alue ja lopullinen tuulivoimala-alue voivat poiketa toisistaan
 - Rajoituksia maankäyttöön ja rakentamiseen ilman tuloja tuulivoimatuotannosta
- YVA –menettely kaavoituksen yhteydessä
- Rakennuslupa vaaditaan aina ja hakeminen tapahtuu kaavan voimaantulon jälkeen.
- Ympäristölupa on oltava toiminnalle, josta saattaa ympäristölle aiheutua naapurisuussuhdelain mukaista rasitusta.
 - Tuulivoiman osalta melu ja välke
- Suunnittelutarvealue ja -ratkaisu voi riittää pienempien/yksittäisten tuulivoimalaitoksien rakentamiseen



Aurinkovoima ja kaavoitus

- Aurinkoenergiajärjestelmien rakentamiseen ei Suomessa ole olemassa yhtenäistä valtakunnallista ohjeistoa. Velvollisuudet ja vastuut määräytyvät kuten muissakin rakennushankkeissa maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön mukaisesti.
- Maakuntakaavalla ohjataan seudullisesti merkittävää rakentamisen kokonaisuutta
 - Ei ole valtakunnallista ratkaisua, että onko aurinkovoimala ylipäänsä maakunnallisesti merkittävä kysymys alueidenkäytön suunnittelussa, jopa riippumatta voimalan tuotantotehosta ja pinta-alavaatimuksesta.
- Kuntatasolla ohjataan merkitykseltään paikallista rakentamista
 - Alueidenkäytön ohjausvälineet (yleiskaava, asemakaava, rakennus- ja toimenpidelupa sekä rakennusjärjestys) ovat yleensä riittäviä keinoja ohjata aurinkoenergian tuotantoalueiden rakentamista
 - Laajat hankkeet voivat vaatia yleis- tai asemakaavoitusta
- Suunnittelutarveratkaisu, rakennuslupa ja toimenpidelupa



Oppaita ja tukimateriaalia





Kiitos

